

Sekretariat Prezydium KK

Od: Przemysław Wojcicki [Przemyslaw.Wojcicki@mpips.gov.pl]
Wysłano: 15 września 2015 16:25
Do: sekprez@solidarnosc.org.pl; guz@opzz.org.pl; dialog@fzz.org.pl;
zarzadglowny@pzerii.org
Temat: projekt ustawy o jednorazowym dodatku pieniężnym dla niektórych emerytów, rencistów i osób pobierających świadczenia przedemerytalne, zasiłki przedemerytalne, emerytury pomostowe albo nauczycielskie świadczenia kompensacyjne w 2016 r
Załączniki: DUS.5000.15.2015.EW.PW_projekt.pdf; DUS.5000.15.2015.EW.PW_związki.pdf

Szanowni Państwo,

z upoważnienia Ministra Pracy i Polityki Społecznej, w załączeniu przekazuję projekt ustawy o jednorazowym dodatku pieniężnym dla niektórych emerytów, rencistów i osób pobierających świadczenia przedemerytalne, zasiłki przedemerytalne, emerytury pomostowe albo nauczycielskie świadczenia kompensacyjne w 2016 r. z uprzejmą prośbą o przekazanie opinii do projektu.

Jednocześnie informuję, że projekt przekazany zostanie Państwu również w formie papierowej.

Z poważaniem

Przemysław Wójcicki
Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej
Departament Ubezpieczeń Społecznych
tel: (022) 661 17-14

(See attached file: DUS.5000.15.2015.EW.PW_projekt.pdf)(See attached file: DUS.5000.15.2015.EW.PW_związki.pdf)

Chcesz się dowiedzieć, jak załatwić swoją urzędową sprawę? kliknij na www.obywatel.gov.pl lub zadzwoń pod numer 222

U S T A W A

z dnia 2015 r.

o jednorazowym dodatku pieniężnym dla niektórych emerytów, rencistów i osób pobierających świadczenia przedemerytalne, zasiłki przedemerytalne, emerytury pomostowe albo nauczycielskie świadczenia kompensacyjne w 2016 r.

Art. 1. Ustawa określa warunki nabywania prawa do jednorazowego dodatku pieniężnego przysługującego w 2016 r. oraz zasady wypłaty i finansowania tego dodatku.

Art. 2. 1. Jednorazowy dodatek pieniężny, zwany dalej „dodatkiem”, przysługuje osobom, które w dniu 29 lutego 2016 r. mają prawo do:

- 1) świadczeń, o których mowa w art. 2 pkt 1 lit. a i b ustawy z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 2015 r. poz. 840);
- 2) świadczeń z ubezpieczenia emerytalno-rentowego, o których mowa w art. 18 pkt 1–4 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2015 r. poz. 704, 1066 i 1217);
- 3) świadczeń, o których mowa w art. 12 i art. 16 ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz. U. z 2014 r. poz. 1206 oraz z 2015 r. poz. 693);
- 4) świadczeń, o których mowa w art. 2 pkt 1 lit. a–c ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 2015 r. poz. 330);
- 5) świadczeń, o których mowa w art. 2 pkt 1 lit. a–c ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2015 r. poz. 900);

- 6) emerytur i rent, o których mowa w art. 3 pkt 1–3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 748);
- 7) rent, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 6–8 oraz art. 49, 50 i 52 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z 2009 r. Nr 167, poz. 1322, z późn. zm.¹⁾);
- 8) rent, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1 oraz ust. 3 i 4 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o zaopatrzeniu z tytułu wypadków lub chorób zawodowych powstałych w szczególnych okolicznościach (Dz. U. z 2013 r. poz. 737);
- 9) renty socjalnej, o której mowa w ustawie z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (Dz. U. z 2013 r. poz. 982 i 1650 oraz z 2014 r. poz. 1175 i 1682);
- 10) świadczenia przedemerytalnego i zasiłku przedemerytalnego, o którym mowa w ustawie z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych (Dz. U. z 2013 r. poz. 170 oraz z 2014 r. poz. 598 i 1682);
- 11) świadczenia, o którym mowa w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących cywilnym niewidomym ofiarom działań wojennych (Dz. U. Nr 249, poz. 1824, z 2010 r. Nr 225, poz. 1465 oraz z 2011 r. Nr 122, poz. 696);
- 12) okresowej emerytury kapitałowej, o której mowa w art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o emeryturach kapitałowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1097);
- 13) emerytury, o której mowa w art. 1 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 965);
- 14) świadczenia, o którym mowa w art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2009 r. o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych (Dz. U. Nr 97, poz. 800, z 2011 r. Nr 75, poz. 398 oraz z 2012 r. poz. 637)

– zwanym dalej „osobami uprawnionymi”, jeżeli wysokość tych świadczeń nie przekracza, na dzień 29 lutego 2016 r., kwoty 2 000 zł miesięcznie.

2. Przy ustalaniu wysokości świadczenia uwzględnia się kwotę świadczenia łącznie z dodatkiem pielęgnacyjnym, dodatkiem dla sierot zupełnych oraz innymi dodatkami lub świadczeniami pieniężnymi przysługującymi na podstawie odrębnych przepisów, które są wypłacane przez organy emerytalno-rentowe – w wysokości ustalonej przed dokonaniem

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 257, poz. 1725, z 2011 r. Nr 45, poz. 235, Nr 122, poz. 696 i Nr 138, poz. 808 oraz z 2012 r. poz. 637.

potrąceń i egzekucji oraz zmniejszenia na zasadach określonych w ustawach, o których mowa w ust. 1 pkt 4-6 i 10 a także zawieszenia na zasadach określonych w ustawach, o których mowa w ust. 1 pkt 6, 9 i 10.

3. W przypadku gdy osoba uprawniona pobiera więcej niż jedno świadczenie, o którym mowa w ust. 1, przy ustalaniu wysokości świadczeń na dzień 29 lutego 2016 r. przyjmuje się sumę przysługujących świadczeń.

Art. 3. W razie zbiegu prawa do więcej niż jednego świadczenia, o którym mowa w art. 2, osobie uprawnionej przysługuje jeden dodatek.

Art. 4. Do renty rodzinnej, do której jest uprawniona więcej niż jedna osoba, przysługuje jeden dodatek.

Art. 5. Dodatek przysługuje w wysokości:

- 1) 350,00 zł jeżeli świadczenie lub suma świadczeń przysługujących osobie uprawnionej nie przekracza kwoty 900,00 zł;
- 2) 300,00 zł jeżeli świadczenie lub suma świadczeń przysługujących osobie uprawnionej wynosi powyżej 900,00 zł, nie więcej jednak niż 1 100,00 zł;
- 3) 200,00 zł jeżeli świadczenie lub suma świadczeń przysługujących osobie uprawnionej wynosi powyżej 1 100,00 zł, nie więcej jednak niż 1 500,00 zł;
- 4) 100,00 zł jeżeli świadczenie lub suma świadczeń przysługujących osobie uprawnionej wynosi powyżej 1 500,00 zł, nie więcej jednak niż 2 000,00 zł.

Art. 6. 1. Dodatek wypłaca się osobie uprawnionej z urzędu, wraz ze świadczeniem, o którym mowa w art. 2 ust. 1.

2. Dodatek wypłaca się w marcowym terminie wypłaty świadczeń, o których mowa w art. 2 ust. 1, z wyjątkiem dodatku do świadczeń o których mowa w art. 2 ust.1 pkt 10, który wypłaca się w kwietniowym terminie wypłaty świadczeń.

Art. 7. 1. Decyzje w sprawie dodatku wydaje i dodatek wypłaca organ wypłacający świadczenie, o którym mowa w art. 2 ust. 1.

2. W razie zbiegu prawa do świadczeń, które wypłacane są przez dwa organy emerytalno- rentowe, decyzje wydaje i dodatek wypłaca Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

3. Od decyzji organu wypłacającego przysługują środki odwoławcze przewidziane w przepisach, o których mowa w art. 2 ust. 1.

Art. 8. Kwota dodatku nie stanowi podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne.

Art. 9. Wpłata dodatku oraz koszty jego obsługi są finansowane ze środków budżetu państwa.

Art. 10. Z kwoty dodatku nie dokonuje się potrąceń i egzekucji.

Art. 11. W ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2012 r. poz. 361, z późn. zm.²⁾) w art. 21 w ust. 1 po pkt 59b dodaje się pkt 59c w brzmieniu:

„59c) jednorazowy dodatek pieniężny, o którym mowa w ustawie z dnia 2015 r. o jednorazowym dodatku pieniężnym dla niektórych emerytów, rencistów i osób pobierających świadczenia przedemerytalne, zasiłki przedemerytalne, emerytury pomostowe albo nauczycielskie świadczenia kompensacyjne w 2016 r. (Dz. U. poz. ...),”.

Art. 12. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej ustawie stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, z wyjątkiem art. 136.

Art. 13. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 marca 2016 r.

17.09.2015
DYREKTOR
Departamentu Prawnego
Magdalena Fabisiak

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 362, 440, 596, 769, 1278, 1342, 1448, 1529 i 1540, z 2013 r. poz. 21, 888, 985, 1036, 1287, 1304, 1387 i 1717, z 2014 r. poz. 223, 312, 567, 598, 773, 915, 1052, 1215, 1328, 1563, 1644, 1662 i 1863 oraz z 2015 r. poz. 73, 211, 693 i 860.

UZASADNIENIE

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 748) coroczna waloryzacja jest przeprowadzana od dnia 1 marca przy zastosowaniu procentowego wskaźnika waloryzacji, którego główną podstawą obliczenia jest średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych w poprzednim roku kalendarzowym. Wskaźnikiem cen towarów jest albo średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych dla gospodarstw domowych emerytów i rencistów albo średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, jeżeli jest on wyższy od wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych dla gospodarstw domowych emerytów i rencistów. Wskaźnik waloryzacji stanowi więc wyższy wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych, zwiększony o co najmniej 20% realnego wzrostu przeciętnego wynagrodzenia w poprzednim roku kalendarzowym.

Z powyższego wynika, że wszystkie wypłacane świadczenia są podwyższane o ten sam procent, w związku z tym im niższe świadczenie, tym niższa kwota podwyżki. Również minimalne emerytury i renty wznoszą w tym samym tempie.

W 2009 r. wskaźnik waloryzacji wynosił 106,1%, co dawało przeciętną podwyżkę na poziomie 85,20 zł. W 2010 r. wskaźnik waloryzacji wynosił 104,62 % (średnia podwyżka – 70,23 zł), a w 2011 r. – 103,1 % (średnia podwyżka – 50,14 zł). W 2012 r. incydentalnie została wprowadzona w miejsce waloryzacji procentowej waloryzacja kwotowa, świadczenia emerytalno-rentowe zostały podwyższone o kwotę 71 zł¹. Chcąc chronić budżety gospodarstw domowych emerytów i rencistów z niższymi świadczeniami, w marcu 2012 r. wszyscy emeryci i renciści dostali jednakowe kwotowe podwyżki świadczeń.

W 2013 r. wskaźnik waloryzacji wynosił 104,0% (przeciętna podwyżka 70,61 zł), natomiast w 2014 r. świadczenia emerytalno-rentowe zostały podwyższone wskaźnikiem waloryzacji wynoszącym 101,6 %, a przeciętna podwyżka wyniosła 29,87 zł.

W 2015 r. świadczenia emerytalno-rentowe zostały podwyższone wskaźnikiem waloryzacji wynoszącym 100,68%, jednak nie mniej niż o kwotę wynoszącą 36 zł². W wyniku modyfikacji zasad waloryzacji w 2015 r. najniższa emerytura, renta rodzinna i renta z tytułu

¹ Na mocy ustawy z dnia 13 stycznia 2012 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 118).

² Na mocy ustawy z dnia 23 października 2014 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1682).

całkowitej niezdolności do pracy, wypłacana w gwarantowanej przez państwo wysokości, wzrosła nie o 4,30 zł, tj. o 0,68%, lecz o 36 zł, tj. o 4,26%, z kwoty 844,45 zł do kwoty 880,45 zł.

Prognozowany wskaźnik waloryzacji na 2016 r. wynosi 100,52%. Zarówno prognoza średniorocznego wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem w 2015 r., jak i prognoza średniorocznego wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych dla gospodarstw domowych emerytów i rencistów w 2015 r., stanowiące podstawę obliczenia wskaźnika waloryzacji w 2016 r., kształtują się na poziomie **99,8% (deflacja na poziomie 0,2%)**. Z kolei prognozowany realny wzrost przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w 2015 r. wynosi 3,6%, co oznacza, że prognozowane 20% realnego wzrostu wynagrodzeń za 2015 r. wynosi 0,72%. Stąd też przy zastosowaniu obecnych zasad waloryzacji wzrost emerytur i rent byłby bardzo niski, postrzegany przez świadczeniobiorców jako niewystarczający i niezauważalny. W wyniku podwyższenia prognozowanym wskaźnikiem waloryzacji najniższa emerytura, renta rodzinna i renta z tytułu całkowitej niezdolności do pracy wzrośnie, w marcu 2016 r. o 0,52%, tj. o 4,57 zł brutto. Natomiast świadczenie w kwocie 2000 zł wzrośnie o 10,4 zł.

Stąd też w marcu 2016 r., obok waloryzacji wszystkich świadczeń emerytalno-rentowych o prognozowany wskaźnik 100,52%, proponuje się wypłacenie jednorazowego dodatku do świadczeń, które nie przekraczają kwoty 2 000 zł (art. 2). Zaproponowana kwota graniczna, do której przysługiwałyby jednorazowy dodatek, odpowiada wysokości przeciętnego świadczenia emerytalno-rentowego wypłacanego z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (FUS) (w I kwartale 2015 r. przeciętna emerytura-renta wynosiła 1 946,92 zł a przeciętna emerytura 2068,50 zł). Wysokość jednorazowego dodatku dla świadczeń w wysokości (art. 5):

- 1) do 900 zł wynosić będzie 350 zł;
- 2) powyżej 900 zł do 1 100 zł wynosić będzie 300 zł;
- 3) powyżej 1 100 zł do 1 500 zł wynosić będzie 200 zł;
- 4) powyżej 1 500 zł do 2 000 zł wynosić będzie 100 zł.

Podstawę obliczenia dodatku stanowić będzie kwota świadczenia łącznie z dodatkiem pielęgnacyjnym, dodatkiem dla sierot zupełnych oraz innymi dodatkami lub świadczeniami pieniężnymi przysługującymi na podstawie odrębnych przepisów, które są wypłacane przez

organy emerytalno-rentowe w wysokości ustalonej przed dokonaniem potrąceń i egzekucji oraz zmniejszenia a także zawieszenia świadczeń (art. 2 ust. 2). W razie zbiegu prawa do świadczeń osobie uprawnionej przysługiwać będzie jeden dodatek (art. 3). Podstawą ustalenia prawa i wysokości dodatku będzie suma przysługujących świadczeń (art. 2 ust. 3).

W przypadku gdy do renty rodzinnej uprawnionych będzie więcej niż 1 osoba, przysługiwać będzie jeden dodatek (art. 4).

Proponowane rozwiązanie będzie zastosowane analogicznie również do emerytur i rent rolników, służb mundurowych oraz zasiłków i świadczeń przedemerytalnych, emerytur pomostowych, nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych, rent dla kombatantów oraz inwalidów wojennych i wojskowych oraz rent socjalnych (art. 2 ust. 1).

Proponuje się, by dodatki zostały wypłacone z urzędu wraz ze świadczeniem w marcowym terminie wypłaty świadczeń (art. 6). Decyzje w sprawie jednorazowego dodatku wydawać będą i dodatek ten wypłacać odpowiednie organy rentowe (art. 7 ust. 1). W razie zbiegu prawa do świadczeń, które są wypłacane przez dwa organy, decyzje wydaje i dodatek wypłaca Zakład Ubezpieczeń Społecznych (art. 7 ust. 1). Kwota dodatku będzie wolna od podatku dochodowego (art. 11) i nie będzie stanowić podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne (art. 8). Z kwoty tej nie będą dokonywane potrącenia i egzekucje (art. 10). Wpłata dodatku oraz koszty jego obsługi będą finansowane ze środków budżetu państwa (art. 9).

Proponowane rozwiązanie, polegające na dodatkowej, obok waloryzacji, wypłacie jednorazowego dodatku powoduje dodatkowe skutki finansowe w stosunku do obecnego stanu prawnego (ok. 1 400 mln zł w 2016 r.), wychodząc naprzeciw postulatam emerytów i rencistów.

Proponuje się, aby ustawa weszła w życie z dniem 1 marca 2016 r. (art. 13).

Wejście w życie projektowanej ustawy nie naruszy wartości wyrażonych w Konstytucji RP. Z orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego wynika, że waloryzowanie świadczeń emerytalno-rentowych stanowi jeden z elementów konstytucyjnego prawa do zabezpieczenia społecznego, wyrażonego w art. 67 ust. 1 Konstytucji RP, co oznacza konieczność istnienia mechanizmu utrzymywania świadczeń emerytalno-rentowych na odpowiednim poziomie ich wartości realnej. Określenie zakresu i formy zabezpieczenia społecznego, Konstytucja RP

powierza ustawodawcy (art. 67 ust. 1 zdanie 2 Konstytucji RP) i dlatego też ma on znaczną swobodę w kształtowaniu mechanizmu waloryzacji. Do ustawodawcy należy zatem wybór rozwiązań, które uważa za optymalne z punktu widzenia potrzeb obywateli oraz wymogów ekonomicznego rozwoju kraju. W dziedzinie kształtowania praw socjalnych, Konstytucja RP pozostawia ustawodawcy szeroki margines działania, a sposób wykorzystania tego marginesu nie może pozostawać bez związku z aktualnymi możliwościami finansowymi państwa. Swoboda ustawodawcy nie jest jednak nieograniczona. Określając zakres prawa do zabezpieczenia społecznego ustawa nie może naruszyć istoty danego prawa, która określa jego tożsamość.

W orzecznictwie Trybunał Konstytucyjny podkreślał, że: „Świadczenia emerytalne przysługują w zamian za składkę ubezpieczeniową wnoszoną do systemu, jednak suma wpłaconych składek nie decyduje ostatecznie o wysokości emerytury. Formuła obliczania świadczeń wyraża bowiem podstawowe zasady systemu ubezpieczeń, a w szczególności zasadę solidaryzmu społecznego. Oznacza to, że wypłacane świadczenia muszą pozostawać w pewnej proporcji do wysokości zarobku, jakim ubezpieczony dysponował przed przejściem na emeryturę, ale muszą też zaspokajać podstawowe potrzeby ubezpieczonego”.

Wyrokiem z dnia 19 grudnia 2012 r. (sygn. akt K9/12) Trybunał Konstytucyjny, rozpoznając połączone wnioski Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej i Rzecznika Praw Obywatelskich dotyczące waloryzacji kwotowej świadczeń emerytalno-rentowych w 2012 r. uznał kwestionowane przepisy ustawy z dnia 13 stycznia 2012 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2012 r. poz. 118) za zgodne z Konstytucją RP, podkreślając, że mimo zmiany przepisów dotyczących waloryzacji „istota instytucji przystosowującej wartość świadczeń do spadku siły nabywczej pieniądza, w którym wypłacane są świadczenia, nie została naruszona. Nie doszło bowiem do pozbawienia uprawnienia do waloryzacji świadczeń, ale jedynie do incydentalnej zmiany metody waloryzowania ich wysokości”. Trybunał stwierdził, że zakwestionowane przepisy ani nie wyłączyły waloryzacji, ani nie dezaktualizują zasady ubezpieczenia społecznego, wedle której wysokość świadczeń emerytalno-rentowych zależna jest od sumy odprowadzonych składek.

„Wobec tego, że ustawodawca ma znaczną swobodę kształtowania mechanizmu waloryzacyjnego, Trybunał zauważył, że nie jest kompetentny w zakresie oceny, czy przyjął on najbardziej trafne rozwiązania prawne dotyczące waloryzacji świadczeń zabezpieczenia

społecznego. Ocena ta należy do wyborców, przed którymi parlament ponosi odpowiedzialność polityczną”.

Po przeanalizowaniu dotychczasowego orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego nie ma wątpliwości co do tego, że ustawodawca winien określać wysokość świadczenia emerytalnego w taki sposób, by nie naruszyć istoty prawa do zabezpieczenia społecznego. Wydaje się jednak, że konstytucyjny standard ochrony odnoszonej do świadczeń emerytalnych wykracza poza sam zakaz naruszania istoty prawa. Biorąc pod uwagę rozłożenie w czasie procesu uzyskiwania prawa do emerytury oraz możliwe długotrwałe korzystanie z owego prawa, podstawowe znaczenie ma problem zachowania wartości emerytury, której wysokość jest określana w decyzji organu emerytalnego. Z punktu widzenia zasady ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa zasadne wydaje się bowiem formułowanie oczekiwania, że państwo po ustaleniu wysokości świadczenia emerytalnego zapewni jego realną wartość. Takim właśnie mechanizmem, służącym zagwarantowaniu obywatelowi realnej wartości uzyskiwanej przez niego emerytury, jest mechanizm waloryzacji. Tym samym, patrząc z perspektywy zakotwiczonej w Konstytucji RP zasady ochrony praw nabytych, instytucja waloryzacji emerytur stanowi istotny element prawa do emerytury (wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 20 grudnia 1999 r., sygn. K 4/99, OTK ZU nr 7/1999, poz. 165). Dodatkowo, Trybunał Konstytucyjny w postanowieniu z 27 czerwca 2001 r. (sygn. Ts 24/01, OTK ZU nr 5/2001, poz. 154) stwierdził, że dopóki stosowany przez ustawodawcę mechanizm waloryzacji jest ukierunkowany na zagwarantowanie realnej wartości przyznanych emerytur, dopóty ustawodawca ma swobodę w zakresie sposobu jej dokonywania, w szczególności jeśli chodzi o wybór i zmiany jej metody (wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 8 maja 2000 r., sygn. SK 22/99, OTK ZU nr 4/2000, poz. 107).

Projektowana regulacja przewiduje przeprowadzenie waloryzacji wszystkich świadczeń emerytalno-rentowych i dodatkowo wypłatę jednorazowego dodatku dla świadczeń w wysokości od 100 zł do 350 zł w zależności od wysokości świadczenia. Tak więc wszystkie emerytury i renty w 2016 r. zachowają swoją siłę nabywczą oraz realną wartość, a jednorazowy dodatek będzie znaczącym wsparciem finansowym dla najuboższych emerytów i rencistów.

Należy podkreślić, że waloryzacja świadczeń emerytalno-rentowych stanowi ważny element konstrukcji systemu ubezpieczeń społecznych. Ekonomiczna i społeczna funkcja waloryzacji

świadczeń emerytalno-rentowych polega na przeciwdziałaniu deprecjacji świadczeń i tym samym przeciwdziałaniu wpadaniu emerytów i rencistów w sferę ubóstwa. Sposób waloryzacji świadczeń emerytalno-rentowych jest jedną z najbardziej drażliwych i szeroko komentowanych kwestii. Wynika to między innymi z niemożności zaspokojenia wszystkich oczekiwań świadczeniobiorców zgłaszających w tej kwestii szereg, często wzajemnie wykluczających się, wniosków. Proponowana w marcu 2016 r. jednorazowa wypłata dodatków stanowić będzie realne wsparcie dla najuboższych grup emerytów i rencistów, z zachowaniem wartości realnej wszystkich emerytur i rent.

Przyznanie jednorazowych dodatków świadczeniobiorcom otrzymującym relatywnie niższe świadczenia oznacza dodatkową pomoc pieniężną w 2016 r. obok podwyżki wynikającej z obowiązujących zasad waloryzacji.

Jednorazowy dodatek zostałby wypłacony dla ok. 6,5 mln świadczeniobiorców, w tym dla ponad 60% emerytów i rencistów z FUS, 100% otrzymujących zasiłki i świadczenia przedemerytalne, 100% emerytów i rencistów Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

Wysokość jednorazowego dodatku w zależności od wysokości świadczenia.

Wysokość świadczenia	Wysokość jednorazowego dodatku
675,13	350
880,45	350
1000	300
1200	200
1400	200
1800	100
2000	100
2300	0
2400	0
3000	0

Wysokości świadczeń najniższych w wysokości gwarantowanej przez państwo, obowiązujące od dnia 1 marca 2015 r.

675,13 zł – minimalna renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy

880,45 zł – minimalna emerytura i renta z tytułu całkowitej niezdolności do pracy

Źródłem informacji na temat poziomu życia różnych grup społecznych są badania warunków życia przeprowadzane corocznie przez GUS. Sytuacja przeciętnego emeryta jest lepsza niż przeciętnego Polaka, a wskaźniki zasięgu ubóstwa gospodarstw emerytów kształtują się na poziomie o kilka punktów procentowych niżej, niż to ma miejsce dla gospodarstw ogółem.

Prawidłowość ta dotyczy zarówno mierników ubóstwa relatywnego, ustawowego oraz minimum socjalnego. Jednak występuje duże zróżnicowanie w poszczególnych grupach, w zależności od wysokości otrzymywanej emerytury i renty.

Kwoty najniższych gwarantowanych świadczeń emerytalno-rentowych od 1 marca 2015 r.:

emerytura, renta z tytułu całkowitej niezdolności do pracy i renta rodzinna	880,45 zł
renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy	675,13 zł
renta z tytułu całkowitej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem lub chorobą zawodową i renta rodzinna wypadkowa	1056,54 zł
renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem lub chorobą zawodową	810,16 zł

W ocenie projektodawcy przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej i nie podlega procedurze notyfikacji w rozumieniu przepisów dotyczących notyfikacji norm i aktów prawnych.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.) oraz § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. poz. 979), projekt został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej oraz na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

<p>Nazwa projektu Ustawa o jednorazowym dodatku pieniężnym dla niektórych emerytów, rencistów i osób pobierających świadczenia przedemerytalne, zasiłki przedemerytalne, emerytury pomostowe albo nauczycielskie świadczenia kompensacyjne w 2016 r.</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej,</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Marek Bucior – Podsekretarz Stanu</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu: Przemysław Wójcicki, starszy specjalista, tel. 22 661 17 14 Przemyslaw.Wojcicki@mpips.gov.pl</p>	<p>Data sporządzenia 11 września 2015 r.</p> <p>Źródło: Nr w wykazie prac legislacyjnych Rady Ministrów</p>
--	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Podwyższenie świadczeń o prognozowany wskaźnik waloryzacji (100,52%) oznaczałoby bardzo niskie i nieodczuwalne podwyżki dla emerytów i rencistów, szczególnie dla świadczeniobiorców pobierających niewysokie świadczenia.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Stąd też proponuje się w 2016 r. wypłatę jednorazowego dodatku w wysokości od 100 zł do 350 zł do świadczeń emerytalno-rentowych w wysokości do kwoty 2000 zł. Dodatek otrzymałoby ok. 6,5 mln emerytów i rencistów.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Nie dotyczy. Regulacja ma charakter unikalny.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Osoby pobierające emerytury i renty z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, służb mundurowych, świadczenia i zasiłki przedemerytalne, renty socjalne w wysokości nie większej niż 2000 zł	ok. 6,5 mln	ZUS, KRUS, GUS	Osoby, które uzyskają jednorazowy dodatek
Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, organy emerytalne Ministerstwa Obrony Narodowej oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.			Instytucja przeprowadzająca wypłatę dodatków

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt został przekazany do zaopiniowania, w trybie przepisów ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 167) oraz ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o organizacjach pracodawców (Dz. U. Nr 55, poz. 235, z późn. zm.), następującym partnerom społecznym:

- 1) Ogólnopolskiemu Porozumieniu Związków Zawodowych;
- 2) NSZZ „Solidarność”;
- 3) Forum Związków Zawodowych;
- 4) Pracodawcom Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) Konfederacji „Lewiatan”;
- 6) Związkowi Rzemiosła Polskiego;
- 7) Związkowi Pracodawców – Business Centre Club.

Ponadto, projekt został przekazany w ramach konsultacji Polskiemu Związkowi Emerytów, Rencistów i Inwalidów.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny bieżące)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											Łącznie (0-10)	
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
Dochody ogółem (1)(2)													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki:													
Wydatki ogółem (3)(4)													
budżet państwa	-1400												-1400
JST													
pozostałe jednostki:													
Saldo ogółem													
budżet państwa	-1400												-1400
JST													
pozostałe jednostki:													
Źródła finansowania	Dotacja z budżetu państwa												
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Przyznanie jednorazowych dodatków do świadczeń emerytalno-rentowych nie powoduje skutków przenoszonych na następne lata.												

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki							Łącznie (0-10)
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10		
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa								
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw								
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe								
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa								
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw								
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe								
Niemierzalne	funkcjonowanie przedsiębiorców								

	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Przyznanie jednorazowych dodatków świadczeniobiorcom otrzymującym relatywnie niższe świadczenia oznacza wyższą pomoc pieniężną w 2016 r., tym wyższą, im niższe świadczenie otrzymują.
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń		Ustawa nie wpłynie na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców.
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu		
☒ Nie dotyczy		
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).		☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.		☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy
Komentarz: Brak		
9. Wpływ na rynek pracy		
Ustawa nie wpłynie na rynek pracy.		
10. Wpływ na pozostałe obszary		
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ inne:	☐ demografia ☐ mienie państwowe	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	Zmiana nie ma wpływu na wskazane obszary.	
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego		
1 marca 2016 r.		
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?		
Nie dotyczy.		
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)		
Brak		

MINISTER
PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

Warszawa, dnia 16 września 2015 r.

DUS.5000.15.2015.EW,PW

Według rozdzielnika

Działając na podstawie art. 19 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 167), przesyłam w załączeniu projekt *ustawy o jednorazowym dodatku pieniężnym dla niektórych emerytów, rencistów i osób pobierających świadczenia przedemerytalne, zasiłki przedemerytalne, emerytury pomostowe albo nauczycielskie świadczenia kompensacyjne w 2016 r.*, z prośbą o przekazanie opinii do przedmiotowego projektu.

Z uwagi na planowany termin wejścia w życie przedmiotowego rozwiązania od dnia 1 marca 2016 r. uprzejmie proszę o przekazanie opinii w terminie 21 dni od otrzymania niniejszego projektu.

z up.
MINISTER
Jarosław Duda
SEKRETARZ STANU

Otrzymują:

1) Pan Piotr Duda
Przewodniczący
Komisji Krajowej NSZZ Solidarność
ul. Wały Piastowskie 24
80-855 Gdańsk

2) Pan Jan Guz
Przewodniczący
Ogólnopolskiego Porozumienia
Związków Zawodowych
ul. Kopernika 36/40
00-924 Warszawa

3) Pan Tadeusz Chwałka
Przewodniczący
Forum Związków Zawodowych
Plac Teatralny 4
85-049 Bydgoszcz

4) Pani Elżbieta Arciszewska
Przewodnicząca
Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów
Zarząd Główny
Al. Jerozolimskie 30
00-024 Warszawa